

# WIRSZYSZANIE

## PISMO DLA KASZUBSKIEGO

„Zrzesz Kaszubski” wychodzi trzy razy w tygodniu. Dodatek dla rodziny kaszubskiej „Czech” ukazuje się w ka-dym numerze czwarto-wym. — Prenumerata pocztowa i pod adresem miesięcznie 40.— zł, pre-numeratę pocztową należy odnosić od 1. do 15 każdego miesiąca. — Cena pojedynczego numeru 3.— zł.

Redaktor Naczelny: Ignacy Sztabenberg, przyjmuje w środy i soboty od godz. 10—12.  
Redaguje Kolegium. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zrzesz Kaszubski”.  
Adres Redakcji i Administracji: ul. Wejherowa, Rynek 7. — Skrzynka Pocztowa nr. 30, Telefon 66.

Rok X Wejherowo — sobota, 22 lutego 1947 Nr 23

### Wróg społeczeństwa kaszubskiego

A moralne życie w okresie wojennym wiarło swoje piętno na naszym społeczeństwie. Wojna wywarła zahartowała wielu ludzi na ciele i duchu, wyrobiła w nich silniejszą wolę, pogłębiła uczucie patriotyczne i spotęgowała nęstwo i bohaterstwo, ale równocześnie wpłynęła na innych ujemnie na wolę, charakter i tryb życia codziennego. Objawy takie, jak lenistwo, złodziejstwo, szabrownictwo i opilstwo — to w znaczeniu miarze nawyki wojenne, jak zmora ciążyąca dziś na naszym społeczeństwie.

Przed wszystkim alkohol należy nadmierzyć. Używanie alkoholu — opilstwo — to bowiem źródłem wykolejania wielu dobrych z natury charakterów, i nie szczędząc w życiu społecznym i rodzinnym spowodował alkohol iść do zdrowia i pieniędy pochłaniał alkohol. I jednak wyjątkiem są te razy, kiedy na każdej okazji „musi być butelka” przy narodzinach dziecka, z okazji chrztu św., z okazji przyjęcia do Komunii św., na żałobach, na weselu a nawet przy pogrzebie. Z innych okazji piją wódke: na zabawach publicznych, na kulisach, na likup, na przyjęciach, na umiow, na powodzenie, na niepowodzenie, na rozgrzewkę i t. d. Pijak znajduje do butelki więcej okazji w miesiącu, niż w roku jest dni.

A do czego to prowadzi? Do zde-moralizowania społeczeństwa. Młodzież uczy się na przykładzie starszych. Smutek i wstręt człowieka ogarnia, gdy 16-letnich chłopców widać pijanych, taczających się późnym wieczorem na ulicach miasta. Temu należy zapobiec. Nasza młodzież należy więcej jeszcze nastawić w kierunku zdrowego sportu. Świeże powietrze i piękno przyrody winno być upodobaniem naszej młodzieży — a nie zadymione miejskie spulunki.

Nadużywanie alkoholu jest nie-wolą, największym wrogiem społeczeństwa i naszego, tego wroga należy koniecznie zwalczać.

Plaga alkoholu dała się silnie we znaki społeczeństwu kaszubskiemu przed stu laty. Kaszubom groziła — wówczas poprostu degeneracja. Dzieci jednak wyjęzonymi pracami wychowawczymi „duchu powiatowa” — plaga ta zwolna znikła.

W okresie powojennym ta sama plaga ciąży na naszym społeczeństwie i co gorzej przybera na sile. A przecież więcej niż kiedykolwiek potrzebna dziś jak najdrowszego moralnie społeczeństwa. Pieniądze i le-chomyślnie wyrzucone na wódkę po-winny być celem wyższym, ce-lom np. odbudowy zniszczonego kraju.  
Żywimy nadzieję że smutny ten

## Zbiорове Bezpieczeństwo

Londyn (PAP). Komentując prace Rady Bezpieczeństwa w dziedzinie kontroli nad energią atomową „Times” podkreśla wyjątkowo znaczenie tego zjawiska. Wyrażając się o problem rozbrojenia i rokowań — zmierzających do ograniczenia zbro-

zeń wywołuje jeszcze wiele nieporozu-mień, dziennik brytyjski oświad-cza, iż podejście do tego zagadnie-nia, nie jest jeszcze dostatecznie rea-lne i praktyczne.  
Zdaniem autora artykułu ONZ, musi opracować przede wszystkim

zadawałaby system zbiорове bezpieczeństwa zbiорове za nim może nastąpić rozbrojenie. Pierwsze kroki pod tym względem muszą być podjęte przez komisję wojskową, — której zadaniem jest opracowanie projektu organizacji sił zbrojnych ONZ. Komisja ta, twierdzi „Times” pracuje od roku, ale nie wykazuje postępu.

### Polska w oczach Jugosłowianina

Belgrad (PAP). Staraniem towa-rzystwa przyjaźni polsko-jugosło-wiańskiej, korespondent dziennika „Borba” Aleksiszy wygłosił w wiel-kiej sali uniwersyteckiej ludowego od-czyt o swoich wrażeniach z pobytu w Polsce. Aleksiszy stwierdził, że wy-sięstwo i huku demokratycznego było użnaniem dla ogromnych osią-gnięć KRN-1 i Rządu Tymczasowego. Opozycja usiłowała zawrócić Polskę z drogi demokracji. Klęska wybor-cza opozycji jest tak wielka, że nie przedstawia ona już więcej niebez-

pieczeństwa dla młodej demokracji polskiej. Aleksiszy stwierdził, że wy-bory były zupełnie swobodne i dzie-nikarce — wbrew usilnym staraniom — nie znaleźli żadnych nieprawid-łowości. Podczas wycieczki na Ziemię Zachodnią Aleksiszy podziwiał roz-kwitającą dobrobyt. Podkreślił ser-deczne uczucia, które naród Polski żywi dla Jugosławii. Nową Polskę — zakończył Aleksiszy swoje prze-mówienie — zajmie niebawem pro-dujące miejsce wśród prawdziwie demokratycznych państw.

### Święto Narodowe Egiptu

Warszawa (PAP). Z okazji święta narodowego Egiptu, w dniu 11 bm. (rocznicę urodzin króla Faruka I — 1920) mia-ła miejsce następująca wymiana depesz: „Jego Królewsko Mość Faruk I — król Egiptu, Kair.

Z okazji święta narodowego, rocznie-urodzin Waszej Królewskiej Mości, proszę przyjąć moje najserdeczniejsze życzenia szczęścia osobistego oraz pomysłności dla Jego Kraju.

(—) Bolesław Bierut  
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.\*

„Jego Ekscelencja Pan Bolesław Bierut, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, War-szawa.

Głęboko wzruszony łaskawą depeszą Waszą, przysyłając ze swej strony najlep-sze życzenia szczęścia osobistego dla Waszej Ekscelencji oraz pomysłności dla Pol-ski. (—) Faruk, król Egiptu.\*

### Zgon uczonego pedagoga

Warszawa (PAP). W Krakowie zmarł wybitny historyk, paleograf i archiwista prof. dr Edmund Długo-polski. Pozostawił on wiele dzieł naukowych, z pracą o buńcu wojska Alberta na czele.

## 150-milionowy kredyt dla rolników na zasiewy wiosenne

Warszawa (PAP). Na wniosek mi-nistra Rolnictwa i Reform Rolnych, Komitet Ekonomiczny Rady Mini-strów uchwalił uruchomienie kredo-ty bankowego w wysokości 150 mil. zł, jako pomoc dla przeprowa-dzenia zasiewów wiosennych w b. roku, na ziemiach dawnych i. Rafi-stowski Bank Polny rozdzielił ten kredyt w terminie do dnia 15 marca r. b. za pośrednictwem Rejonowych Kas Oszczędności przy współdzia-łaniu wojewódzkiej, względnie powia-łowej Komisji Siewnych, w skład której wejdą przedstawiciele ter-

nowych Rad Narodowych oraz Zw. Samopomocy Chłopskiej.

Kredyt jest przeznaczony na za-kup materiału siewnego dla gospodarstw rolnych, zniszczonych dzia-łaniami wojennymi, dotkniętych klęskami żywiołowymi oraz dla gospodarstw, które z innych ważnych po-wodów nie są w stanie posiadaniymi środkami gotówkowymi zakupić odpowiednich zbóż, nasion względnie ziemiaków-sadzonkowi dla obsie-wy swych gruntów. Sprawa kredo-ty dla Ziemi Odzyskanych jest w opracowaniu.

## Naród Polski domaga się podpisania traktatu pokojowego z Niemcami na ruinach Warszawy

Poznań (PAP). Zaledwie kilka dni męgło od chwili wydania przez Polski Związek Zachodni odezwy — wzywającej do składania podpisów na rzecz ostatecznego zawarcia trak-tatu pokojowego z Niemcami w sto-licy Polski, która pierwsza padła ofi-ara agresji niemieckiej, a już zew-sząd od partii politycznych, Zwią-zków Zawodowych, organacji spo-

łecznych współdziałających z Pol-skim Związkiem Zachodnim na te-ronie całego kraju, napływają wiadomości o masowych wispach na li-

Piękna inicjatywa zrealizowała Wyrzeża

Gdynia (PAP). Z okazji rodzenia dyplomów mistrzowskich i czeladnic-zych Grodzki Cech Szewców i Cho-łwiarzy w Gdyni wystąpił z inicjaty-wą ofiarowania większej ilości bu-cików dla sierot.

Za przykładem Cechu Szewców i Cholewiarzy poszli również inni szewcy gdyniacy ofiarując 150 par pierwszorzędnych bucików oraz ta-ką samą ilość amboszy.

Dar ten został rozdany sierotom gdzińskim.

stży. Same okręgi PZZ w Zachodniej Polsce sygnały kilkadziesiąt ty-sięcy podpisów, a okejcie te na te-ronie innych dzielnic Polski należy ocenić znacznie wyżej.

Odpowiedzi Francji na manewry w sprawie śląska

Paryż (PAP). W odpowiedzi na pytanie paryskiego korespondenta PAP, jakie jest stanowisko rządu francuskiego wobec pewnych ma-newr w sprawie „umieczyzanowa-nia Śląska”, rzecznik francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych odpowiedział: Śląsk znajduje się w Polsce. Francja w żaden sposób nie jest zainteresowana w kontrolowa-niu przemysłu sprzymierzonego kra-ju.\*

# Sylwetki członków nowego Rządu

## Konstanty Dąbrowski — min. Skarbu

Urodził się w roku 1906 w Czarnym Ostrowcu na Podolu. Gimnazjum ukończył w Krzemieńcu na Wołyniu, poczym w Warszawie studiował na Wydziale Skarbowym WSIU. Ukończył również kurs Instytutu Naukowej organizacji Pracy i Kierownictwa w Warszawie.

W roku 1925 roku rozpoczął pracę zawodową w urzędzie skarbowym w Krzemieńcu, przechodząc kolejno wszystkie stanowiska, począwszy od poborcy skarbowego.

W 1933 r. był naczelnikiem wydziału w Izbie Skarbowej w Łucku i jednocześnie przewodniczącym Komisji Odwoławczej w tejże miejscowości. W dwa lata później obejmując analogiczne stanowisko w Kielcach, skąd

## Hilary Minc —

Urodzony w Kazimierzu nad Wisłą w roku 1905, kończył gimnazjum w Warszawie, a w roku 1922 wstąpił na Wydział Prawny Uniwersytetu Warszawskiego. Bierze czynny udział w socjalistycznej działalności młodzieżowych, wygłasza referaty i odczyty na terenie związków zawodowych, występuje na zebraniach młodzieży akademickiej. Zwroca to uwagę policji. Wobec grożącego aresztowania opuszcza kraj i studuje dalej we Francji — Prawo i Ekonomię. W r. 1927 otrzymuje tytuł doktora za rozprawę o obiegu pieniądza. Jednocześnie siłą praca naukowa organizuje górników polskich w północnej Francji, zostaje członkiem Zarządu Francuskiej

## Jan Dąb-Kociół — min. Roln. i Ref. Rolnych

Dotychczasowy wojewoda łódzki, obecnie minister Rolnictwa i Reform wiejskich. Jan Dąb-Kociół urodził się w roku 1898, jako syn trzymorgowego chłopa. Wyjątkowo wspaniał i chędł zdobywania wiedzy sprawił, że zdołał ukończyć wyższe studia, mimo poważnych trudności materialnych. Trudności te nie odwręciły go jednak od pracy społecznej, gdyż już jako student należał do Akademickiego Koła Stronnictwa Ludowego i pracował jako instruktor wiejski. Przeszkadzało mu to w karierze. Nawet ze skromnej posady na Wołyniu został zwolniony za zorganizowanie młodzieży wiejskiej. Gdy już wrócił do Warszawy, gdzie postanowił poświęcić się pracy pisarskiej.

W okresie okupacji Jan Dąb-Kociół przejawia znowu wzmoczoną aktywność na wsi. Mimo zakazu —

następnie przeniesiono go na stanowisko inspektora w Ministerstwie Skarbu, powierzając mu inspekcję władz i urzędów skarbowych na terenie czterech województw.

Od września 1939 r. pozostaje bez pracy, zmuszony do ciągłego ukrywania się przed okupantem. Popiero w 1943 r. objął pracę kancelisty w powiatowej spółdzielni rolniczo-handlowej w Lublinie.

W dniu objęcia władzy w Lublinie przez PKWN zgłosił się natychmiast do pracy w resorsie gospodarki narodowej. Od roku 1945 z imienia PPS — posiada godność Ministra Skarbu — w Rządzie Jedności Narodowej i obecnie nadal pozostaje na tym stanowisku.

## min. Przemysłu

Konfederacji Pracy. Został działaczem ściana na niego represje ze strony władz i w 1928 roku otrzymał nakaz opuszczenia Francji, jako uczyłwisty cudzoziemiec.

W kraju po ukończeniu szkoły podchorążych zaczyna pracować jako szef sekcji naukowej Głównego Urzędu Statystycznego. Skończył się konsultantem naukowym Ministerstwa Skarbu i Komisarjatu Rządu w Gdyni. Nadal aktywnie działa na terenie robotniczym, pisując broszury i artykuły na tematy gospodarcze i polityczne, jest autorem wielu prac z zakresu struktury rolnictwa i statystyki zawodowej, a także większe go studium o specyficznych cechach imperializmu niemieckiego.

zakłada spółdzielnię. Czynny jest w Stronnictwie Ludowym. Jako komen-

dant Batalionów Chłopskich walczy wspólnie z oddziałami Armii Ludowej przeciwko okupantowi, a na polecenie Krajowej Rady Narodowej — organizuje termowe Rady Narodowe w woj. łódzkiej. Współpracuje w redakcji „Informatora”, pisma podziemnego Woj. Rady Narodowej.

W okresie partyzantkim znany pod nazwiskiem „Dąb”. Jeszcze w czasie okupacji zostaje wybrany posłem do KRN, a stanowisko wojewody łódzkiego objął w czasie trwania wojny. Jan Dąb-Kociół jest prezesem Zarządu Wojewódzkiego i członkiem NAK Stronnictwa Ludowego.

# W Grecji niepokój

Moskwa (PAP). Agencja TASS donosi z Aten, że w ciągu ostatnich 10 dni w Grecji odbywały się bez przerwy konferencje ministerialne.

## Zgoda między Węgrami a Rumunji

Bukareszt (PAP). Dziennik „Libertates” podaje tekst przemówienia jakie wygłosił wicepremier węgierski Szakasi na kongresie węgierskiej partii socjal-demokratycznej. Szakasi powiedział m. in.: „Pomocny Węgrami a Rumunji panują jak najlepsze stosunki dobrosąsiedzkie. Dawniej kwestie sporne zostały zalwatone. Jesteśmy przekonani, iż Transylwania nigdy więcej nie stanie się powodem rozdziału. — Wprost przeciwnie stanie się ona ogniwem konsolidującym sąsiedzkie stosunki pomiędzy Rumunji a Węgrami.”

# Vicepremier czechosłowacki Fieringer o stosunkach wiedeńskich z Niemcami

Praga (PAP). Na konferencji funkcjonariuszy czechosłowackiej partii socjal-demokratycznej zajmował się wicepremier Zdenek Fieringer stanowiskiem wobec Niemiec.

Wicepremier czechosłowacki powiedział: „Wierzę, że...”

z normalizacją sytuacji dzisiejszej. Z roku 1918 jeszcze wpływała, że dziś jesteśmy w położeniu o wiele lepszym niż wówczas, kiedy mieliśmy cały szereg konfliktów z sąsiedami i byliśmy przeciwni niemal nierozwiązalnym problemom

mniejściowymi i z trudem walczyliśmy o wielką ideę międzynarodowego bezpieczeństwa. Obecnie opieramy się o potężny Związek Radziecki, który uprawia politykę pokoju i porozumienia. Możemy jednako powiedzieć także, że Czechosłowacja cieszy się globalnymi sympatiami w wszystkich postępowych i szczerze demokratycznych ludzi na zachodzie. Zauważać to możemy faktowi, że nasza polityka jest rzetelna i szczerza i nie potrzebuje utrzymywać się za jakąś żelazną kurtynę.

lejl frankiśwskiej zarekwirowała sumę 700 tysięcy dolarów. Pieniądze zostały prze kazywane do kasy Republikańskiego Ruchu Oporu.

Kandyd (PAP). Agencja Reutersa donosi, że kontradmirał Byrd przeleciał wczoraj nad biegiem poludniowym, gdzie zru ciał flagę ONZ. Byrd jest członkiem ekspedycji amerykańskiej, której zadaniem jest zbadać części Antarktydy i opracowanie odpowiednich map.

## NA INNYCH KONTYNTANTACH

Nowy Jork (PAP). Sekretarz generalny ONZ otrzymał wniosek amerykański o oddanie pod powierzenie Stanów Zjednoczonych około 600 wysp na Pacyfiku. — Wniosek ten został porzeczany członkom Rady Bezpieczeństwa.

Capetown (PAP). Angielska rodzina królewska przybyła do Unii Północno-Afrykańskiej. Premier Smuts i gubernator generalny Jan Zyl oficjalnie powitali królową Jerzego VI, który jest pierwszym monarchą brytyjskim, jaki przybył do Afryki Północnoe.

W Pekinie stan wojenny  
Moskwa (PAP). Agencja TASS donosi z Szanghaju, że dnia 12 bm ogłoszono w Pekinie stan wojenny. Od północy do godz. 6 obowiązuje godzina policyjna. Gmach poczty i wodociągi, stacja elektryczna i wodociągi, oraz inne instytucje użyteczności publicznej strzeżone są przez policję i wojsko.

## Bulgarska młodzież socjalistyczna w gościnie u OM TUR-owców

Warszawa (PAP). Na zaproszenie Komitetu Centralnego OM TUR — przybyła do Polski 2-osobowa delegacja członków Komitetu Centralnego Młodzieży Socjalistycznej Bulgarii. Delegacja bulgarska odwiedzi ośrodki OM TUR-owa na terenie całego kraju dla zapoznania się z pracą młodzieży socjalistycznej w Polsce.

oraz sztabowe. Jednocześnie w wspólnych posiedzeniach władz politycznych i wojskowych omawiane były środki zmierzające do likwidacji ruchu powstającego w Grecji. W niektórych z tych konferencji brał udział wyżsi oficerowie brytyjscy. Decyzje utrzymywane są w tajemnicy. Podano jedynie do wiadomości, iż pierwszy i drugi kopus zostały połączone w jedną armię pod dowództwem generała Ventrisa, który obejmie naczelną dowództwo nad siłami wojskowymi, a trzeci kopus powstańcom. Rząd grecki postanowił zmobilizować wszystkie siły do przeprowadzenia decydującej ofensywy przeciwko oddziałom powstańcom.

Jestli Kaszuba  
Wspieraj „Zrzecz Kaszubski”

## Wieści z kraju i świata POLSKA

Toruń (PAP). Według danych statystycznych z dnia 10 lutego br. miasto Toruń liczy 82.230 mieszkańców.

Kraków (PAP). rezerwyjścieli sali ratuszowej, zrealizowała przedsięwzięcie wczoraj Jerzemu Szanławskiemu nagrodę literacką miasta Krakowa za rok 1946 w wysokości 50.000 zł.

## KRAJE EUROPY

Rzym (PAP). W Rzymie podano w sobotę do wiadomości, że dzienne rękę chcia-ba we Włoszech, począwszy od 20 lutego ubiegłego, zmniejszono z 250 gr do 200 gr.

W Rzymie został utworzony komitet pomocy b. włoskim uchodźcom politycznym. Na czele komitetu stanął de Gasperi.

Belgrad (PAP). Korespondent agencji Tanjug donosi z Triestu, iż w Montalcone rozpoczął się strajk pracowniczy doków i fabryk. Strajk został zorganizowany przez związek zawodowy.

Belgrad (PAP). Austriacka delegacja handlowa złożona z 6 osób przybyła do Triestu w celu zbadaania możliwości nawiązania stosunków handlowych pomiędzy Triestem a Austrią.

Parýz (PAP). Premier Renardier wrócił się w niedzielę, z wzwaniem do ludności Francji, objł okazała poparcie antyfrancuski zarządzeniem rządu. Premier oświadczył, że w razie niepowodzenia tych środków, na kraj spadnie ciężka inflacja.

Belgrad (PAP). Przybyła tu komisja Wielkiej Czwórki przeprowadzająca badania w sprawie przelotu statku Triestu.

Parýz (PAP). Dwie bomby podłożone przez „guerillas” wybuchły w Barcelonie 7 bm.

— Z nad granicy hiszpańskiej zbliżył do Francji 4 samoloty w tym jeden obojęt. Pilotzy przyznali, że nie przelecieli nad prowadzone przez czynniki frankiśwskie są kontynuowane. Informację o rzekomych wycofaniu wojsk hiszpańskich z granicy francuskiej komentują jako balon próbny generała Franco, celem wysondowania opinii Francuskiej.

— Grupa „guerillas” w przebraniu mi-

krutuje”.



